

N°. 1830.

BREDASCHIE

Woensdag

N. E. D. E. R. L. A. N. D. E. N.

Breda, den 9 Februaarij.

Door Zijne Majesteit zijn benoemd: tot Gouverneur der provincie Noord-Brabant, en tot Gouverneur der provincie Noord-Brabant, Jonkheer A. J. L. van den Bogerde, thans Distrikt- en Militie-Kommissaris te Gent.

— Op den 4den dezer is het Engelsch-Parlement door commissarissen des Konings geopend. Deze lords commissarissen waren: de hertog van Wellington, de graven van Rosslyn, van Aberdeen en van Mayo.

De lord kanselier heeft de volgende aanspraak gelezen: » Mijlords en Heeren! » Wij hebben last van Z. M. bekomen, u te berigten, dat Hoogstdezelve, van alle de europeansche mogendheden, de verzekering bekomt van de allervriendschappelijkste betrekkingen met dit land te onderhouden.

» Z. M. heeft met genoegen gezien, dat de oorlog tusschen Rusland en de Ottomannische Porte ten einde gebragt is.

» De pogingen van Z. M., om de voornaamste onderwerpen van het traktaat, van den 6den julij te vervullen, hebben niet opgehouden.

» Z. M., met derzelver bondgenooten, maatregelen beraamd hebbende ter bevrediging van Griekenland, vertrouwt, dat Hij in staat zal zijn, om u op een nabij zijnd tijdstip, de voorwaarden dier schikking mede te deelen, als ook alles, wat het gedrag zal kunnen uitleggen, hetwelk Z. M. in den loop dezer gewigtige overeenkomsten heeft gevolgd.

» Z. M. ondervindt de smart van u niet te kunnen mededeelen, dat er eenig uitzigt op een bevrediging tusschen de vorsten van het Haag van Braganca is.

» Z. M. heeft niet gedacht, dat het noodig wezen zou, deszelfs diplomatische betrekkingen met het koninkrijk Portugal op den ouden voet te herstellen; maar de talrijke zwarigheden, welke uit de langdurige schorsing dezer betrekkingen spruiten, vermeerderen den wensch van Z. M., om aan een zoo ernstig kwaad paal en perk te stellen.

» Mijne heeren van het Lagerhuis,

» Z. M. heeft gelast, dat de staats-begrotingen voor dit jaar Ul. zullen worden voorgelegd; dezelve zijn met de grootste spaarzaamheid opgemaakt en gij zult voldaan zijn, te vernemen, dat Z. M. eene aanmerkelijke vermindering in het bedrag der publieke uitgaven zal kunnen brengen, zonder de dienst der armee of der vloot te schaden.

» Z. M. gelast ons, u te berigten, dat hoezeer de nationale inkomsten datgeen niet hebben opgebracht, waarop dezelve geraamd waren, deze vermindering toch niet van eenen aard is, om voor den aanstaanden voorspoed onzer inkomsten vrees te koesteren.

» Mijlords en Heeren!

» Z. M. gelast mij, u te berigten, dat, deszelfs bezorgdheid zich, sedert eenigen tijd, gevestigd heeft op verschillende gewigtige bedenkingen, in verband staande met verbeteringen in het algemeen bestuur der wetten.

» Z. M. heeft gelast, dat er eenige maatregelen aan uwe be- raadslagingen zouden worden onderworpen, waarvan sommigen, volgens Zr. Maj. meening, geschikt zijn, om het bestuur der justitie, in de onderscheiden gedeelten van de Vereenigde Koninkrijken, gemakkelijk te maken en te bespoedigen, terwijl anderen de nodige voorloopers van eene revisie der wijze van procederen voor de opperste gerechtshoven schijnen te wezen.

» Z. M. heeft mij gelast, u te verzekeren, dat Hoogstdezelve in het vertrouwen verkeert, dat gij uwe geheele aandacht op en uwe geheele ondersteuning aan, voor het welzijn zijns volks, zoo gewigtige maatregelen zult vestigen en verleenen.

COURANT.

den 10 Februaarij.

» Z. M. gelast ons, u te berigten, dat de uitvoer der voorbrang- selen, van de Britsche fabrieken die van alle de vorige jaren over-

eenen levendigen handel, gebrek en ellende onder de klasse der landbouwers en manufakturiers, in eenige gedeelten des Vereenigden Koninkrijks, heerscht.

» Het zal der vaderlijke gevoelens van Z. M. zeer gevoeg- lijk vallen, maatregelen, geschikt, om eenig gedeelte, om het even welk, zijner onderdanen te verlichten, aan uwe aandacht te kunnen voordragen, maatregelen, tevens overeenkomstig met de algemeene en duurzame belangen zijns volks.

» Slechts de groote bekommering van Z. M. voor deze belangen doet Hem levendig de noodzakelijkheid gevoelen, om opzettelijk deze gewigtige onderwerpen, met de grootste behoedzaamheid te werk te gaan.

» Z. M. is verzekerd, dat gij, zoo wel als Hoogstdezelve, niet slaan zult op de gevolgen, welke ongunstige jaargetijden hebben, zoo wel als andere oorzaken, die buiten het bereik en de controle der wetgeving zijn, en in welke, door dat middel, niet kan voor- zien worden.

» Z. M. is vooral overtuigd, dat geene kortstondige verlegenheid u zal overhalen, om van u altoos aan den dag gelegd vast besluit af te gaan, namelijk van dat, om het publiek crediet ongeschon- den te houden en alzo het hoog karakter en duurzaam welzijn dezes lands staande te houden.

— Dezelfde Londensche brieven van den 5den, welke ons bo- venstaande aanspraak hebben aangebragt, melden op nieuw, maar stellig, dat de reductie der 4 per cents zal plaats hebben.

— De correctionele regibank te Leuven heeft den heer Roussel, bij vonnis van den 6den dezer, uit hoofde, dat de door dien heer tegen den schepen Pouillet aangevoerde daadzaken niet door echte stukken bewezen waren (en tot dus verre nog uit geen' ande- ren hoofde), verwezen tot eene gevangenisstraf van 40 dagen, in 20 guldens boete, 100 guldens voor schaden en interessen, en in de kosten; zullende het vonnis ten getalle van 100 exemplaren gedrukt en aangeplakt worden. De heer Roussel kondigt dit vonnis zelf in het door hem gedeeltelijk geschreven *Journal de Louvain* aan, en voegt er bij: « Een gerijk man, die naar de gevangenis gaat, is niets anders dan een goed geweten, dat van woonplaats veranderd. » (Hoe vinden onze lezers die *verhuisen- de conscientie*?) Onze correspondent meldt ons, dat er eene in- schrijving tegen een vijfje per persoon geopend is, ten einde daar- door de boeten en kosten te dekken. — Anderen zeggen, dat de con- fraters van den heer Roussel hem, van vreugde, dat hij er zoo wel afgekomen is, eene serenade gegeven hebben, bij welke gelegen- heid het bekende liedje:

Cadet Roussel n'a que quinze ans, enz.

door een alt-stemmetje zou gezongen zijn.

— In verschieden gedeelten van Oostenrijk is plotseling een al- lerongerijsd gerucht, waarvan de oorsprong volstrekt onbekend is, in omloop geraakt, namelijk, dat keizer Joseph niet dood zou zijn, maar in Italie gevangen gehouden zou worden. Men is bezig, de uit- vinders en verspreiders van eene dergelijke logen op te sporen.

— Volgens de *Littéraire Gazette* zou de vermaarde natuurkun- dige Bompland, de reisgenoot van den vermaarde Humbolt, welke langen tijd, door den dictator, doctor Francia, in Paraguay gevan- gen gehouden was, in vrijheid geraakt zijn. Hij zal ongetwijfeld zeer belangrijke bijzonderheden van de landen, die hij bezocht heeft, in het licht geven.

— Reeds lang is er gezegd, dat dom Pedro, keizer van Bra- zilië, zich de zaak van donha Maria da Gloria ten sterksten aan- trok. Onlangs is er een officieel berigt van den consularen agent

Van dom *Miguel* te Rio-Janeiro te Bissabon aangekomen, waarbij gemeld wordt, dat dom *Pedro* eene expeditie, uit één linie-schip en drie fregatten, bestaande, tegen Portugal uitrust. Dadelijk na het ontvangen dezer tijding, op den 19den januarij namelijk, had men de fregatten de *Diana* en de *Parse* op den Taag gehaald en begonnen uit te klaren.

— Te Madrid heeft er, in de laatste maanden, eene vreeselijke sterfte gheesacht. Het getal der overledenen had, naar men zegt, bijna 9000 bedragen.

— Het door het fransche dagblad *le Constitutionnel* medegedeelde berigt, dat de hertog van Orleans eene zijner dochters aan prins *Leopold van Saksen-Coburg* ten huwelijk zou geven, wordt door de *Gazette de France* levensproken.

Wij hebben in ons vorig nummer gemeld, dat het protokol, waarbij de soevereiniteit van Griekenland aan gezegden prins wordt opgedragen, geteekend was. De titel, welke Z. K. H. zal voeren, zal echter niet die van koning zijn; maar daar zal, naar men zegt, eene grieksche benaming aan den hoogen post, die voor hem bestemd is, gegeven worden.

— Volgens eenige reisverhalen, omstreets het einde van April, honderd mijlen bezuiden de Kaap de Goede Hoop, is bergen van eene ontzaglijke grootte gezien. Een compagnies-schip heeft onder anderen twee dergelijke bergen gezien, die ten minsten vijftig voeten hoog waren en 2000 voeten omtrent hadden.

— De regering van 's Gravenhage heeft, bij het dringende gebrek aan steenkolen in die residentie, eene groote partij van die brandstof ontboden en verkoopt dezelve voor inkoopsprijs, dat is voor een gulden vijf en twintig cents per half muidde, aan zoodanige ingezetenen, welke door de getuigenis honderd wijkmeesters zullen kunnen aanwinnen, niet tot de vermogende klasse te behooren.

— Nu heeft de regering die residentie onderscheiden lokalen tot verwarmings-plaatsen doen inrigten.

Met even veel genoegen vernemen wij, dat, hoezeer onderscheiden heilzame middelen ter ondersteuning onzer verarmde medemenschen hier ter stede worden aangewend, ook de winter Casino-haren weldadigen invloed tracht te verspreiden. Niet minder dan 900 Nederlandsche ponden Brood zullen, van de bespaarde penningen, aan Bieda's armen worden uitgedeeld.

— Volgens den *Morning-Post* zijn er in Engeland verscheiden personen, welke rijker zijn dan de Koning. Volgens dat dagblad zou de koninklijke inkomsten van 1,000,000 pond den sterling niet te boven, waarmede ontzaglijke uitgaven moeten bestreden worden, terwijl de markies van *Strafford*, die een inkomen van ten minsten 550,000 pond bezit en de graaf van *Grosvenor*, welke 450,000 pond aan inkomen heeft, leven kunnen gelijk met hem en niet meer behoeven te verteren dan zij verkiezen. De heer *Zimperling* en zijne medepligtigen heeft gisteren te Brussel voor het eerst gediend. Daar moesten 80 getuigen zoo tot bezwaar als tot ontlasting worden gehoord, zoodat de debatten waarschijnlijk verscheiden dagen zullen duren. De avond, voornaamste verdediger van de beschuldigten, heeft, ingevolge der aanspraak, die hij te zoren van Z. M. heeft behoren, verzoekt, het woord in het fransch te mogen voeren, hetgeen zeer vreemd is in zinszaak, waarin drie of vier beschuldigten verkozen hebben, in het Vlaamsch te worden verhoord; de tot twaalf ure (het oogenlijk tot het half onze berigten loopen) gehoorde getuigen hebben insgelijks in het vlaamsch gesproken; ja de heer van de *Weyer* zelfs, een der verdedigers van de beschuldigten, is verzoeken, om eveneens in het Vlaamsch toe te spreken, zoo zeer als het in de nationale taal der Belgen.

(Uit *le National*).

De fransche brieven van den Gdan hebben niets van belang aangebragt, dan dat de spaansche fondsen, ter beurt van dien dag te Parijs, eenigzins gestegen waren.

M e g e l i n g e n .

VOORSTEL VAN DEN BARON DE SEOUS.

(Vervolg en Slot van No. 11.)

Wellicht zegt de heer *de Seous*, op de bij de factie gebruikelijke wijze: "de bestendigheid, de regelmatigheid, de doelmatigheid, laat ik daar; de onbillijkheid blijft." Maar dan vraag ik: hoedanig is dat het middel, dat zij voorstelt, om dazelf te voorzien? Het voorstel heeft: dat de wetgevende magt uitgesproken verdoeleningen zal doen verzoeken of wijzen. Daargelaten de wijze van uitvoering, welke onpersoonlijke behandeling de zwaarigheden nog wel

sterker zal doen gevoelen, hoe is het dan met de openbare magten in ons land gelegen? Is dan de wetgevende nog een hoogere trap van de regterlijke? Valt er van de beslissingen van deze nog beroep op de volksvertegenwoordiging, met den Koning vereenigd? Blijft de hooge raad niet altijd, volgens de grondwet, het opperste gerechtshof, en waar eindelijk althans deze beslist heeft, is daar de werking der regterlijke magt niet voleindigd? Gewis: de toepassing van wetten, de vernietiging of verandering van wetten, buiten de regterlijke magt of de grondwettige tusschenkomst van het soeverein gezag, is eene schennis. En wanneer men dan beweert: niets meer (of, naar ons gevoelen, niets minder) te begrepen, dan de toepassing van de *abolitieve kracht eener abrogatieve wet*, dan speelt men met woorden. Het problema stelt men eenvoudig en stout weg op als theorema, en, onder uitdrukkingen, die ras verblinden, maar niets verhelderen, geeft men als bewezen op juist wat bewezen worden moet: dat, volgens onze grondwet, eene abrogatieve wet *abolitieve kracht mag erlangen*. Eene *abolitieve wet* (want deze wil men eigenlijk) in te voeren is dat bereik van de wetgevende magt op de functien der regterlijke magt voor te stellen (hoewel het niet is, want de soeverein algemeene heid der staatsmagten een heilig leerstuk is. Zoo verderfelijke kunnen heerschende inzichten werken? Bevredend echter is het niet. De Nederlandsche rechtsgeleerde herinnert zich nog met verbazing, hoe de vice-president van de rechtbank van *Amsterdam*, in de jongstverloopen zitting, met zelfgeroet *verzoeken*: dat hij geene zwaarigheden zoude maken, de destijds van hooger hand en van de zijde des volks afgekeurde wet op de drukpers, hoezeer nog niet afgeschaff, echter niet langer toe te passen! — Dit was de aanranding der wetgevende magt, door de regterlijke. O Nederlandsche nadenkendheid, hoe lang zal men u bespotten?

Om zich dit gansche voorstel te verklaren, moet men in het oog houden, dat het eigenlijk individueel is. Men heeft wel begrepen, dat het, om den vorm eener wet en eene grootere aannemelijkheid te bezitten, de gedaante van *algemeenheid* moest dragen; maar de *bijzondere belangen*, de *ver van eenigen* belangen, zijn, men zoude niet, de aanleiding slechts, maar het waken van het voorstel. Men kon dit wel niet belijden, maar evenmin belijden en althans niet voor hem, die maar eenigzins bekend is met de langzame behoorte van het stuk, en de vroegere en latere staats- en rechtsgeleerde vertoogen, onder den naam van *petition*, door de belanghebbenden ingediend. De gevolgen van het gehanteerde artikel van 1815, daarom alleen is het te doen, en ligt hem oogenlijk met den voorsteller met de vraag: waar dan de verdere wetten zijn, wier verzachting vóór de invoering van het strafrecht nu noodig geacht zal worden, en voor welke eene algemeene verzachting nu reeds vooraf strekken moet, zonder dat het hem behaagde, in het belang van waarheid en regt, reeds nu die verzachting voort te dragen? — Mer late zich toch niet door den schijn, door echt fransche ontveinzingen, door de indrukken van *convenances* misleiden! Wat men eenigzins wil, is, te bewerken, dat de Tweede Kamer, als de eigenlijke zoogechte volksvertegenwoordiging, door aanneming van het voorstel, tegen of boven den Koning, aan eenige veroordeelden eene schitterende hulde betoone, en het zegel hater goedkeuring, kon het zijn harer bewondering, drakte op hun gedrag. — Immers met de aanneming van het voorstel bij de verdere bevoegde magt kan men zich, onder vrees, niet vleijen. De Tweede Kamer kan ook een voorstel van gansch persoonlijke strekking, om eenigzins gunstige, niet, als bevorderlijk tot *de landt belangen*, willen verheffen tot eene wet; en, afgescheiden van alle de vorige consideratiën, kan de Koning niet bijstemmen, eerlang aan de natie te komen afkondigen, dat Hij, met gemeen overleg der Staten-Generaal, de plaats gehad hebbende *verdoeleningen* van den *Konink de Potter*, *Glabbe* en *Glabbe* *verzoeken* vernietigt van eenen *verzoeken* den *verzoeken* van eenige *phrases* tegen de *straffen* der *straffen* hij, die *verzoeken* te *verzoeken* welingerigter staat niet zal *verzoeken* den ellendigen *verzoeken* die de *plagiate* *verzoeken* *verzoeken* *verzoeken* het *ultimatum* *verzoeken* en *verzoeken* *verzoeken* kan de Koning niet. De Koning kan het ook om *verzoeken* *verzoeken* niet: dat men niet zoo zeer *verzoeken* *verzoeken* *verzoeken*, maar *verzoeken* *verzoeken* *verzoeken*, terwijl zij *verzoeken* *verzoeken* *verzoeken* dan als *verzoeken* *verzoeken* *verzoeken* der regering *verzoeken*, en *verzoeken* *verzoeken* *verzoeken* voor de zaak des volks vergeed te worden. En zoo wordt het ook middagklaar, waarom in het voorstel niet gesproken wordt van de vernietiging of wijziging der *straffen*, maar van die der *verzoeken*, *verzoeken*, *verzoeken* om reeds vooraf het bezwaar af te snijden, bij eene vorige gelegenheid, door 's Konings Kommissaris geopperd, dat het voorstellen

van straf de uitoefening is van het regt van gratie; welk regt den Koning alleen toekomt en hem door niemand, door geene magt buiten hem, in eenig geval, tot eene verplichting kan worden gemaakt. Een mensch van gezond verstand, die zich op eens in de schouwplaats onzer onlusten vond, en het voorstel van den heer de Sécus vernam, zoude ongetwijfeld tot de veroordeelden zeggen: » wilt gij uw vorige vrijheid: wendt u dan tot den Koning, wiens » genade, waar billijkheid sprak, nooit te vergeefs werd ingeroe- » pen. » Maar gratie vragen, wil men niet; de vrijheid wil men, maar eerst de vernietiging van het vonnis en de vrijheid, als een gevolg daarvan; de vrijheid, door de volksvertegenwoordiging, als eene vergoeding; van den Koning, als eene aanspraak. Wie vraagt vergiffenis, die roem draagt op zijne schuld? En zou democratische hoogmoed gedoogen, dat de schuldige burger zich verootmoedigde voor zijnen Koning? Hij zou zich verlagen en verslaven. — Maar dit is het grondwettige gedrag der factie! Men ontrukke haar dan moedig het valsche masker. Men vergete niet, dat de veroordeelden zich eenmaal schuldig maakten aan een gedrag, 't welk straf feloos blijven, maar, in elken geregelden staat, niet dan strafbaar was. En hoe nu de verdedigers? Hebben zij van den volkshoop, waarvoor zij knielen, in het einde niets ergers dan onverschilligheid te wachten?

A L L E R L I E L

Zeker tijd der Tweede Kamer werd onlangs in de oppositie-laden geboren vijand van het Gouvernement. De courant schrijver, deze uitdrukking bezigende, dachten zeker L. H. M. daarmede iets vleugels te zeggen; doch als men slechts even daarover nadenkt, dan is zulk eene benaming alles behalve een compliment voor den Afgevaardigde. Wij begrijpen zeer goed, dat er eerlijke mannen zijn, die niet in alles overeenstemmen met het gouvernement; wij gevoelen zelfs, dat voproordeel en dwaling in staat zijn, den braafsten man voor eenigen tijd tegen het gouvernement in te nemen; maar geboren vijand van ons Gouvernement te zijn, is met het karakter van eerlijk man onbestaanbaar; en, in dien er zulke al in Nederland mochten gevonden worden, dan zijn zij zeker in onze Tweede Kamer in het geheel niet op hunne plaats. Ter goeder trouw met het Gouvernement verschillende mogen daar zitting nemen: de vijanden van ons gouvernement hooren nergens anders dan over onze grenzen te huis.

De geboren vijand van ons Gouvernement, van wien hierboven gesproken is, heeft, in zijn tijd, geld-opbrengende geschenken van het gouvernement aangenomen, en dat gouvernement met trouw geprezen. Hoe dit met zijne vijandelijke bejandening strookt, verklaart het zulk eene

WETENSCHAPPELIJKE EN LETTER- KUNDIGE BERIGTEN.

- I. *Uitgelezen Verhalen uit den DECAMERON van GIOVANNI BOCCACCIO; een werk van vernuft en smaak. Uit het Italiaansch, door S. H. WEILAND; 2 deeltjes, in 12°. Te 's Gravenhage bij A. KLOOTS.*
- II. *Wesenlijkheden en schijn, een tafereel der zeden van onzen tijd, door L. F. vrijheer VON BILDERBECKE, 2de deel (uit het hoogduitsch), met gegraveerde titel en vignet. Te Amsterdam bij J. C. VAN KESTEREN 1829, in 8°, gr. 271 bladz. f 2,75*

Onder de voornaamste proza-schrijvers van Italië bekent Boccaccio een der eersten. Hij werd in den jaer 1313 geboren te Certaldo in 1376, welk tijdvak men, bij de beoordeeling zijner geschriften, niet in aanmerking dient te nemen, ten verrijping van alle verkerde gevolgtrekkingen. Nauw verbonden met PETRARCHA, was zijn geheele leven aan de letteren gewijd, en verrijkte hij de italiaansche letterkunde met verscheidene geschriften. Als dichter moette hij niet buitengemeen uit, en enkele van zijne proza-schriften verheffen zich mede niet boven het middelmatige; in zijne verhalen wordt hij echter voor onnavolgbaar gehouden, en die welke hij, onder den titel *de Decamerone*, het licht deed zien, waren hem, volgens het oordeel van onderscheidene geleerden, aanspraak op de onsterfelijkheid. Deze *Decameron* was een verzameling van honderd min of meer uitvoerige verhalen, van die soort, welke de franschen *Nouvelles* noemen, en waarin Boccaccio menschen van alle standen, van alle karakters en leeftijden afschilderde, en waarbij hij eene welsprekendheid ten toon spreidde, welke vóór hem in het Italiaansch niet gekend was.

Weinige werken hebben zoveel bijval genoot als de *Decameron* van Boccaccio; men heeft het niet dan honderd jaren na op, en in bijna alle levende talen vertaald, en vertaald van Nadat dit werk, gedurende de laatste eeuw, in de Roomsche staten gelezen was, werd het, onder Pausus VI, verboden, van wege de vele vrijheden in hetzelfde behandelende, en de voorstellingen van het losbandig gedrag der geestelijken van dien tijd.

Moeijelijk is het, in weinige regels een nauwkeurig denkbeeld van den *Decameron* te geven; doch het is natuurlijk, dat een boek zoo verscheiden van inhoud, door alle tijden heen verschillende beoordeelingen vond. Ofschoon wij er verre af zijn van, met Voltaire te zeggen: » *Chi potesse contare quante sentenze fatte il Decameron del Boccaccio rimarebbe stupido* », zijn wij, op een verre af, om eene nieuwe vertolking van dit boek, of van enige verhalen uit hetzelfde, als eene groote behoefte voor Nederland te beschouwen. Wij erkennen, dat de *Decameron*, in zijne soort en voor zijnen tijd, een meesterstuk mag genoemd worden, dat er sommige gedeelten in voorkomen, waarin schoone vinding en welk vernuft doonstralen, dat het niet mindeerkende aan sommige natuurlijke bevalligheden; maar of deze verhalen, bij al die aangepzende eigenschappen, in dezen tijd, voor ons, als lectuur van smaak, van hoog belang zijn; trekken wij zeer in twiffel. De tafereelen, door Boccaccio van de Monniken opgehangen, waren in zijnen tijd naat het leven geteekend; misschien zijn sommige van dezelve nog in dezen tijd gelijkend; doch het geheel is te zeer veranderd, ontaan die tafereelen thans dat *piquant* te geven, wat zij in vroegere eeuwen onbetwistbaar bezaten. Ook loopt door een enkele der, door den vertaler gekozen verhalen (wat hij daarvan ook in zijn voorrede zeggen moge); wat te veel van St. Anton leen, om dit werkje doorlopend voor het schoone geslacht te kunnen aanbevelen. Het is wel waar, dat de *Decameron* oorspronkelijk een aantal ten gevalle van edele vrouwen; maar dit was in de veertiende eeuw; wij weten ook, dat eene vrouw (MARGARETHA DE VALORS) deze *Decameron* in het fransch deed vertalen; maar dit was in de zestiende eeuw, en sedert — is er veel veranderd.

Wij voor ons geven aan *Nouvelles* gelijk die van Flaminio van de voorkeur; doch *de gustibus non est disputandum*, ofschoon wij voor ons daar dan niet zeer hoog mede loopen. Op sommige plaatsen weet het boekken de lachspieren eens in beweging te brengen, en zal dus dezen en genen lezen misschien nog wel bevallen. Het gekozen vorm maakt deze boekjes geschikt voor lezing in een verloren oogenblik.

II. In ons No. 60 van het afgelopen jaar, hadden wij een deel van dit tafereel beoordeeld, en aan hetzelfde eenen bescheiden lof toegekend. — De karakterschetsen der tharint voorkomende personen waren ons belangrijk genoeg voorgekomen, om het eerste deel der lezing aan te bevelen; niettegenstaande de wel eens wat te onkiesche zamenkomsten en handelingen. De schrijver, reeds wij destijds, heeft de naakte waarheid willen schetsen, en heeft om die reden zijn schilderstuk hier en daar een weinig te beek gekleurd. Het eerste gedeelte dezer tafereelen valt in Frankrijk voor; het tweede in Duitschland en wel, bijna uitsluitend, in Hamburg. — Het is ons voorgekomen, dat het doel der schrijver is geweest, om beide natien, door eenige karakterschetsen, te doen kennen. Tot hoofdpersoon heeft hij eenen jongen, uit de Eifel, doch wel opgevoeden Elsasser gekozen, die, in het weelderig Parijs, aan zijn nootlot overgelaten zijnde, zich, door wezenlijkheid liet begoochelen, en in Duitschland zich zelven door schijn bedroog. Het plan tot dit werk vonden wij goed gekozen, de handeling zeer wel uiteenzet, en het eerste deel bijzonder goed beoordeeld. Hierdoor uitgelokt, hadden wij in het tweede deel gedacht dezelfde eigenaardige trekken van het duitseh karakter te vinden, die wij in het eerste van het fransch karakter hadden aangetroffen. Hierin werd onze verwachting achter ons zins te leur gesteld; — terwijl tevens de gegevens tot het maken eener vergelijking op eene te kleine schaal genomen zijn. De schrijver heeft dus naar onze gevoelens van zijn plan, in het tweede deel, geen gelukkig gebruik gemaakt. — Het eerste deel, het onderwerp, waaraanstrent ons bestek niet toeliet, en het tweede uittrekkel te geven. Wat de vertaling aanbetreft, gelooven wij hier den heer van KERNER, die toch zoo vele vertalingen van buitenlandsch vernuft een nederlands gewaagde afgebrokken heeft, en wiens keuze wij dikmaals konden aanprijzen, eenen goeden raad schuldig te zijn, namelijk van zijn werken aan goede handen toe te vertrouwen. — Wij zullen hier over verder niets zeggen dan nog eene aanmerking. Uit den titel vernemen wij, dat dit werk, uit het hoogduitsch vertaald is. . . . Van waar komen

dan, of die menigte van fransche benamingen achter eenige uitdrukkingen? Onder anderen, bladz. 30. » eene *liefde-lustweefsel* (intrigue d'amour). — Evenwel, het zij hier in het voorbijgaan gezegd, vonden wij het raadzaam om achter dat weefsel iets te voegen, maar het kon kennelijk werd, wat de vertaler hiermede wilde zeggen. — Op bladz. 185: *geestdrijverij* (*famatisation*). — Op pag. 189: *kinderriend* (*ami des enfans*) Er! Ei! — Op bladz. 204: het *grafteeken* (*monument*)! enz., enz. — Zoude men niet denken, dat dit werk uit het fransch vertaald ware? En wat dan, nog de hier opgegevene uitdrukkingen er bijgevoegd, zoo als *ami des enfans*, enz.? Achter liefde-lustweefsel, dat sprak van zelf, om te doen begrijpen, dat dit eene nederlandsche uitdrukking, moest betekenen!!! —

Hetgeen wij van dit tafereel gezegd hebben neemt niets van het belangrijke, dat daarin voorkomt, weg. — Het zal altijd met belangstelling gelezen worden, en wij kunnen dus den uitgever met deze onderneming geluk wenschen. Het vignet is zeer fraai; en op druk, correctie en papier valt niet veel aan te merken.

T A A L.

l'Homme est de glace aux verites,
Il est de feu pour le mensonge.

Is ooit eenerspreuk bewaarheid, het is deze tegenwoordig in onze zuidelijke provincien. Nog nauwlijks veertig jaren geleden, van de *van der Nootsche* en *van Eupensche* revolutie, met blaauwe oogen en bebode neuzen te huns gekomen; nog nauwlijks den vreeselijksten ijzeren scepter, die ooit op de aarde gedrukt heeft, ont-snapt; nog niet eens recht gewoon aan het genot eener vrijheid, zoodanige als de volk der oude of nieuwe wereld ooit genoten heeft, of eenige ijdele klanken van vrijheid, onafhankelijkheid, vaderland, verlichting, door behendige kwakzalvers uitgesproken, doen datzelfde volk, hetgeen zich zelven beloofd had, deze dwaas-heden niet meer te zullen vernieuwen, plotseling weder in dezelve vervallen. Want er slechts iemand, met een eerbiedwaardig ambt bekleed, dat hem enig overwigt op de hem omringenden geeft, heeft deze den moed, om allen eerbied voor de waarheid af te schudden, en te schreeuwen, dat zwart wit is, dadelijk vindt hij ingang, want de mensch laat zich altoos, door eene domme ligt-gelovigheid, van bedrog tot bedrog wegslepen; zeldzaam maakt de omringeling hem wijzer of bedachtzamer. *Les sottises des hommes sont perdues pour les enfans*, zegt de geestige fabelschrij-ver; en niets is juist meer, dat de man een grondig kanner der menschen was, dan hetgeen wij tegenwoordig in het Zuiden van ons koninkrijk zien geschieden.

Indien de menschevuldige dwaasheden echter, welke wij dezer da-gen beleven, is en geens zoo erg dan die van onbeschadend te hooren beweren, dat de taal, welke onze vaders ons hebben nagela-ten, onze nationale taal niet is en dat door Vlamingen, die zelfs als zij kunnen naam teekenen, moeten bespeuren, dat er geen fransch meer nag hangt. (6)

Wij kunnen echter niet ontkennen, dat, in weerwil dezer domme liggelovigheid, een zeken instinct, zoo het de rede zelve niet is, de zaken nu een daer tot haar regte standpunt terug brengt. De denkbeelden helderen op; begucheling, vooroordeel, schijnbeelden verdwijnen; de waarheid zegeviert en onze kinderen zullen hartlijk over de gnoozelheid hunner onderen lagchen; zij zullen de taal spreken, welke hunne voorouders gesproken hebben, spreken en reeds, en zullen in dat vervolg van tijden, de zang der regering voortzetten, en de taal, welke zij hoorden, zoo wij hopen, niet zal laten ontvallen, die taal beter spreken dan hunne ouders.

Maar, zegt men, de fransche taal is zoo schoon! Wie wedspreekt zulk? Maar wie zal ook durven beweren, dat de Engelschen, Duitschers, Russen, enz., hunne moedertaal moeten laten varen, om dat de fransche letterkunde, te Londen, Berlijn, Weenen en Paderburch, hemonderd en druk bezigteld wordt, of dat de fransche taal hunne nationale taal is? Ons Nederlanders alleen, dankt men, o schand! dat de fransche jongerijsheden dagelijks herhalen, in geen ander land in de wereld zou een inhooring ontastd genot van of om verchting voor zijn moedertaal, aan den dag te leggen.

Het is derhalve, in de tegenwoordige omstandigheden, een ge-lukkig denkbeeld geweest, zekere *Verhandeling op het niet achten der mededeelike taal in de Nederlanden, door een Brusselsch* *afgevaardigd*, te herdrucken; eene verhandeling, waarin de schrijver zekere doel gesteld heeft, om zijne medeburgers het gewigt der begaaftheid van het gebruik der Nederlandsche taal te bewijzen.

By v. de hand van eenen G. VAN DE POTTER, VAN DE WELIER, BARTHELS, RICKSTRAAT, DE WITTE, enz.

Ons dunkt wij zien hier reeds meeninge de neus optrekkens, de woor-den *ministeriele bezoldiging* op eenige lippenzweven. — Maar, neem mijne heeren, dit boekje is door den brusselschen advocaat u mede onder het Oosteurijksche bestuur uitgegeven. Wij hopen in de ga-legenheid te zullen zijn van op dit allerbelangrijkst werkje terug te komen, waarvan eolter reeds, in sommige nieuwspapieren, en en-den, anderen in de *Arnhemse Courant* van dinsdag den 2den Februarij, kortelijk verslag gegeven is.

NB. NB. In ons vorig nummer is eene misstelling ingesloopen. Op bladz. 1, kol. 1 regel 13 en 14 van onderen namelijk staat, dat de heer *Roelandus Buijzen* tot Burgemeester der gemeente Ginneken en Bavel benoemd zijn zou; moet zijn: tot SECRETARIS dier gemeente.

MARKT-PRIJZEN

DER STAD BREDA,

van den 9 Februarij 1830.

Het Nederl. Mudde Tarwe.	4, 70
Het dito dito Rogge.	4, 70
Het dito dito Boekweit.	4, 70
Een grof Tarwe-brood, van een pond Nederl.	0, 18
Een lucht Tarwe-Brood, van een pond Nederl.	0, 25
Een Rogge-brood, van 3 pond Nederl.	0, 25
Een Nederl. pond Tarwen-Meel.	0, 30
Een dito pond Boekweite-Meel.	0, 30
Een dito pond Boter.	0, 40
Zand Aardappelen (Vat of Mudde).	2, 50
Het 1000 Eiken Tellhout.	3, 00
Het 1000 Doof Hout.	2, 05
De kar Spaanders.	4, 35
» » Struiken.	4, 35
De 100 Mutsaard.	3, 20

ADVERTENTIE.

* De Provinciale Commissie van Onderwijs in Noord-Brabant zal hare gewone voorjaars-vergadering openen op Dinsdag den 20sten April 1830, des avonds om 6 ure, in het Gouverne-ments-Gebouw te 's Bosch; zullende zij woensdag den 21sten des morgens om 8 ure, beginnen met het afnemen der aanvragen, waartoe alleen zullen worden toegelaten zij, die zich, ten min-sten 14 dagen te voren, bij den schoolopziener van het Dis-trict hebben aangemeld, en door welke tevens behoren te worden overgelegd voldoende bewijzen van den geworte tyd en van zedelijkheid.

De Secretaris der Commissie van Onderwijs in de Provincie Noord-Brabant
H. E. VERSTEEG

AMORTISATIE SYNDICAAT

ADMINISTRATIE DER DOMEINEN WEGEN, VAARTEN, enz. 1ste Ressort. AGENTSCHAP te BREDA.

VERPACHTING VAN TOLLEN.

M. S M I T S, Agent van het Domein te Breda, zal, op Maan-dag den 22sten Februarij 1830, 's morgens om 10 ure, ten stad-huize van Breda, en ten overstaan van den heere Burgemees-ter derzelve stad, publiek, voor een jaer, te rekenen van 1 April 1830, te middernacht, en expirerende den 31sten Maart 1831, insgelijks te middernacht, de TOLLEN van de Ontvangst der TOLLEN op de Bavenmoede Barrières, te weten:

1. De TOL No. 2, aan den nieuwer Dijk, onder Dussen, op den Grooten Weg der 1e Klasse, No. 3.
2. De TOL No. 1, aan den Binnen-Moerdijk, op den Grooten Weg der 1e Klasse, No. 7.
3. De TOL No. 2, heetouden Terheiden, op gansche 1e Klasse.
4. De TOL No. 3, heetouden Terheiden, mede op gansche 1e Klasse.
5. De TOL No. 1, te Dorst, op den Grooten Weg der 1e Klasse, No. 1.

En zulks, voor zoo verre de 4 aangegevene Tollen betref, met het gebruik der daarbij staande Tollhuizen.

De Konditien van Verpachting liggen voor een ieder ter lezing, in de Kantoren van den heere Administrateur der Domeinen in het 1e Ressort te Arnhem en van den Agent van het Domein te Breda, ter Secretarjen van Dussen, Oostervhout en Terheiden, en voorts in de Koffijhuizer bij K. A. VAN T A K en P. D I E D O O N E te Breda; terwijl, bij den Agent voornoemd, nadere infor-mationen te bekomen zijn.

BREDA den 14 Januarij 1830.

De Agent voornoemd,